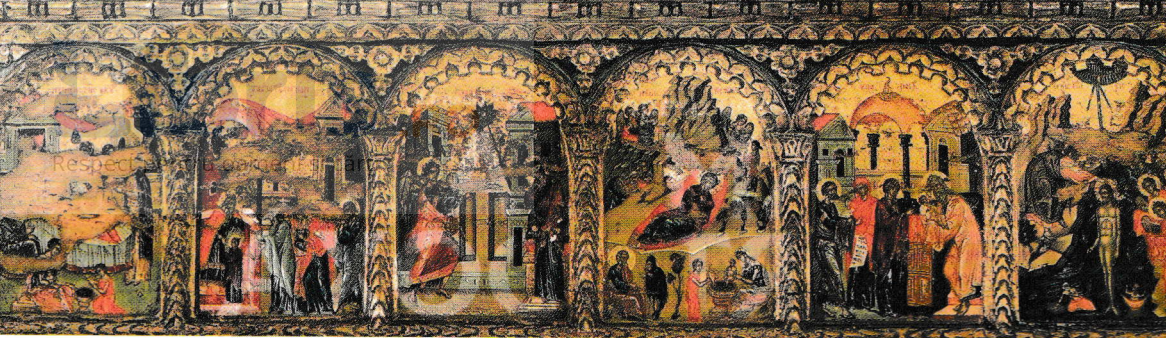

scrisoare de început | pag. 1

Valeriu Gafencu:
„O fericire nouă, găsită în lacrimi”

editorial | pag. 3

Întoarcerea acasă,
de Tatiana Petrache

prăznuiri | pag. 7

„În tărâmul morții, Viața a răsărit” (I),
de Tatiana Petrache

școala părinților | pag. 13

Copilul – „simptomul” unei familii (I),
de Psih. Irina Petrea

pag. 18

Cyberbullying – hărțuitorii din spatele ecranului (IV),
de Lect. univ. dr. Andrei Drăgulescu

știința de a iubi | pag. 21

Părintele Vasilios Voloudakis din Atena:
De ce se refugiază femeia în copii?

mărturii | pag. 25

cauzele bolilor | pag. 27

Efectele stresului asupra sănătății (II),
de Asist. univ. dr. Veronica Grădinariu
și Virgiliu Gheorghe

cu noi este Dumnezeu | pag. 32

Raluca Prelipceanu, călătorind lăuntric...
Între Apus și Răsărit (I)

mărturii | pag. 38

pag. 40 | cuvântul duhovnicului

Părintele Cezar Axinte:
„Nu există altă cale în afara sfințeniei!”

pag. 47 | teologica

Sfântul Fotie cel Mare:
Liderul politic în accepțiunea creștină

pag. 50 | minuni

O minune din zilele noastre
a Sfântului Luca al Crimeei
„Am avut încredere că se
va face voia lui Dumnezeu” (II)

pag. 56 | convertiri

Părintele Stephen Holley și soția sa, Marry Patty:
„Dintotdeauna ai fost ortodox în inima ta!”

pag. 62 | biblioteca noastră

Georgia Briggs:
„Icoana. O poveste despre puterea credinței”

pag. 64 | cuvinte vii

„Gaițele sau Cuibul de viespi”
– contra bârfei și a risipirii,
de Sergiu Ciocârlan

pag. 68 | al optulea veac

Războiul zilelor noastre,
de Irina Bazon

pag. 73 | mărturii

pag. 76 | actualități

pag. 80 | concursuri

Revista apare cu binecuvântarea

Înaltpreasfințitului Pimen, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților

Respect pentru oameni și cărți

VALERIU GAFENCU

† 18 FEBRUARIE 1952

„O fericire nouă, găsită în lacrimi”

Dragile mele surioare, îmi pare că a trecut așa de mult de când nu v-am mai scris nimic, încât acum, când încerc să vă trimit și eu frânturi de viață și de gând, nu știu parcă nici cum, și nici cui să mă adresez.

Sufletește mă simt bine. Dumnezeu mă călăuzește și Lumina Lui mi-e flacăra mereu aprinsă. Maica Domnului îmi împlinește rugăciunile. Trăiesc pe revărsarea unor adevărate valuri de dragoste, care îmi copleșesc toată ființa pătrunsă de conștiința nimicniciei mele ca om pe pământ. Stau căzut în fața icoanei, în genunchi, implorând milă, ajutor și dragoste pentru mine și pentru toți ai mei, părinți, rude, prieteni, binefăcători, vrăjmași. Sunt cum mă știți. Tac mîlc și meditez ore și zile în șir. Îmi trimit gândurile departe și, când mă trezesc la realitate, zâmbesc. Cânt și mă rog. Sunt vesel sufletește. Viața cotidiană are un aspect uniform. Viața interioară mi-e simplă, vie, plină și mare, cu doruri și vise pe care eu le trăiesc și le simt vii în sufletul meu.

Mă lupt cu păcatele. Și, cu cât mă adâncesc mai mult în mine, cu atât găsesc altele noi. Dar, cu ajutorul Domnului, le birui. Am căpătat o seninătate sufletească permanentă și mă mulțumesc cu darurile pe care mi le dă Dumnezeu, căci sunt neprețuite. Vă mărturisesc iarăși același lucru: trăiesc fericirea, o gust mai ales în lacrimi și durere, acolo o găsesc mai dulce, mai adâncă. Trăiesc cu conștiința omului păcătos. Trăiesc pe Dumnezeu, Izvorul tuturor bucuriilor vieții. Vă spun drept, sunt fericit, înțeleg și iert totul, oricine m-ar lovi pe mine personal, îl iert.

„Sunt un om fericit, cel mai fericit om!” (Valeriu Gafencu)

„PRIN SUFERINȚĂ AM GĂSIT CALEA VIEȚII”

Rugăciunea este expresia cea mai curată a iubirii de Dumnezeu și de aproapele. Când vei ajunge să te poți ruga cu adevărat, atunci vei cunoaște pacea și fericirea. Eu încerc mereu, și Bunul Dumnezeu mă ocrotește și-mi dăruiește atât de mult, încât am ajuns să văd la fiecare pas făcându-se câte o minune. Am avut momente în viața mea de închisoare când am plâns cu lacrimi nestăvilite, dându-mi seama

de nimicnicia firii mele omenești, de slava lui Dumnezeu, de iubire. Ei bine, în aceste lacrimi izvorâte din adâncul ființei mele îndurerate am găsit cea mai înaltă și mai curată fericire trăită de mine vreodată. Cât aș fi de fericit să ajung a realiza o stare continuă de rugăciune! Viața aceasta este cu totul trecătoare. Și tot ce ține de ea este trecător.

Mulțumesc din toată inima Bunului Dumnezeu pentru suferința ce mi-a trimis-o. Căci prin suferință mi-am putut lumina sufletul și am găsit calea vieții. Vă rog din suflet să citiți Sfânta Scriptură. În fiecare seară, înainte de a vă culca, strângeți-vă în jurul mamei, voi, copile scumpe ale inimii mele, și cu seninătate reculegeți-vă câteva momente și citiți câte un capitol din Evanghelie, un capitol din Epistole și câte un psalm. Cu multă evlavie faceți-vă apoi rugăciunea de seară. Ar fi foarte bine să aveți candelă în dormitor. Cu candela aprinsă, în tăcere, fiecare să-și examineze faptele, gândurile și vorbele de peste zi. Imediat ce ați constatat vreo greșală, să o mărturișiți cu sinceritate, cerându-vă una-alta iertare. Apoi... somn ușor!

Iubiți-vă mult! Mult! Ajutați-vă mereu. Priviți lucrurile în adâncime. Nu vedeți voi că Dumnezeu vă trimite diferite încercări pentru a vă întări credința? Nu gustați voi, în cele mai grele clipe, dintr-o bucurie izvorâtă din lumea lăuntrică a ființei voastre duhovnicești? O fericire nouă, găsită în lacrimi. Cât de mult aș vrea să fiu în mijlocul vostru, să pătrund în intimitatea sufletelor voastre și să deschid larg porțile iubirii ce visează acolo și așteaptă să se reverse în valuri, să vă văd izbucnind în lacrimi de fericire, îngenuncheate înaintea icoanei lui Hristos, mărturisindu-vă păcatele și mulțumind...

„ÎN ADÂNCUL SUFLETULUI DORIM ÎNVIEREA”

Ne-am petrecut ziua ca de obicei. Pe înserate ne-am dus toți trei la plimbare. Am început a ne mărturisi din stările sufletești încercate în

ultima vreme, o mărturisire de păcate. Au fost momente mari, trăite cu toată sinceritatea sufletului, mărturisiri ale celor mai fine sentimente și taine sufletești. Simt că mi se cere o viață de curățenie totală, nu numai cu fapta sau cu vorba, ci și cu gândurile și intențiile. Trăim intens lupta cu păcatul. În adâncul sufletului dorim Învierea. Suntem într-o poziție care cere cea mai mare atenție: muchie de cuțit. De vreme îndelungată sesizez și lupt cu cele mai subtile gânduri care încearcă să-mi pătrundă în suflet. Caut umilința, căci îmi folosește mult la frângerea inimii. Lupta împotriva egoismului este foarte grea. Înțeleg că omul adevărat este acela care a reușit să-și înfrângă iubirea de sine.

În adâncul cel mai tainic al inimii am găsit izvorul nesecat al vieții, dragostea. Mi-am dat seama că am nesocotit acest dar. Am spus atunci: „Am greșit!”. În pământul păcatelor mele îngropasem tot ce sădise Dumnezeu mai prețios în mine. Pentru nesocotirea acestui dar sfânt, iubirea, mă simt răspunzător de toate păcatele semenilor mei, din toate timpurile și locurile. Dar sunt un om fericit, cel mai fericit om! Simt dragostea lui Dumnezeu la tot pasul, ocrotirea și grija Lui pentru mine. Vreau să nu mai trăiesc pentru mine, ci să trăiesc pentru iubire, să contribuie la fericirea tuturor, cu darul lui Dumnezeu. Prin mântuirea semenilor mei să-mi mântuiesc propriul meu suflet. Ah! Cât sunt de fericit! Cum poate trăi omul, această ființă micuță, atâta fericire? Viața omului e un dar neprețuit, e o minune, și eu mă străduiesc să devin prunc la suflet. După mii de suferințe am realizat cea mai frumoasă prietenie din viața mea. Vom trăi toată viața unul pentru altul, Împărate Ceres! ■

*Din Ioan Ianolide, „Întoarcerea la Hristos”,
Ed. Bonifaciu, 2012*

Grupaj realizat de Anca Stanciu

Întoarcerea acasă

Alungați de un dezastru sau ademeniți de-o promisiune, românii își abandonează țara ca pe-o navă în naufragiu. Și frecvența abandonului e uluitoare: un român la trei minute, un medic român la șase ore, șase sute de români pe zi părăsesc România. În jur de cinci milioane de români s-au stabilit deja în statele Uniunii Europene fără intenția de-a se mai întoarce. Ne putem lăuda azi cu cea mai numeroasă diaspora din Uniunea Europeană, după Marea Britanie, Polonia și Germania, în condițiile în care aceste țări au o populație de câteva ori mai mare decât a României.

Și încă un fapt uluitor: ocupăm locul doi în lume la migrație, potrivit unei statistici ONU, după Siria – care se află de șapte ani într-un război pustiitor. Se vorbește și de un exod al creierelor românești. La începutul lui 2018, România ocupa penultimul loc din Uniunea Europeană la

numărul de medici pe cap de locuitor, deoarece peste 15.700 de medici români și alte câteva zeci de mii de cercetători din domeniul medical au ales să părăsească țara. Aproximativ 30.000 dintre IT-iștii noștri lucrează în străinătate, chiar și pe salarii egale cu cele din România. Și exemplele pot continua.

Ce cataclism ne-a devastat într-atât, oare, încât să lăsăm totul în urmă? Ce balaur ne fugărește și ne închide toate căile de întoarcere acasă – mai ales pe cele lăuntrice? Românii, în istorie, de câte ori nu au trecut prin dezastru, de câte ori nu și-au distrus cu mâna lor căminele pentru a pustii pământul în calea dușmanilor, cu nădejdea că se vor întoarce și o vor lua de la capăt? Acum, de ce plecăm?

CE NE LIPSEȘTE?

Suntem înclinați să credem că lipsa unei perspective economice e principalul „balaur”. Se

tot vehiculează că românii vor „locuri de muncă plătite ca în Germania”, că în România „nu-ți poți face un viitor”, că e prea multă mizerie, lipsă de civilizație și de organizare, domnește corupția, incultura, hoția și birocrația. De asta suferim? Ce ne lipsește, de fapt?

Statisticile arată însă că românii care emigrează în ultimii ani au în țară „locuri de muncă bine plătite, o situație profesională bună și stabilă, sunt oameni din clasa de mijloc, cu venituri de peste 2.000 de euro pe lună, au casă și mașină și își permit cel puțin un concediu pe an în străinătate. Sunt cei mai activi oameni din România, la apogeul carierei, independenți economic și politic, curajoși și inovatori, cei care ar putea produce o schimbare reală în România. Și totuși, acestor oameni le lipsește ceva”¹. Nu se simt respectați, nu se simt sprijiniți, și au obosea să se lupte cu marele balaur al administrației de stat.

Și mai este și deprimarea asta generalizată – un alt balaur. România a ajuns să se situeze pe primele locuri la depresie în lume, potrivit unei evaluări din 2017 a Organizației Mondiale a Sănătății. Sunt oameni care au plecat pentru că au obosea să mai vadă în jur chipuri posomorâte, pe care s-a întipărit lehamitea cronicizată. Tânjesc după un zâmbet, după un minim gest de curtoazie, după o urmă de viață... E prea mult gri, prea puțină culoare, prea puține flori la ferestre.

„Când milioane de oameni au depopulat un țărm pitoresc, bogat și frumos, pare bizar. De ce? Ce îi face pe români să ardă de dor, dar să nu se mai întoarcă acasă?”, se întreabă, la rândul ei, Gianina Corondan, într-un articol intitulat *Emigrație? Nu e de mirare*². Și tot ea dă un răspuns revelator: „Lipsa sensului, strâmbătatea din țară”. Într-adevăr, de-acasă nu pleci cu ușurință, oricâte visuri te-ar bântui sau oricâte strâmbătăți te-ar clătina; nu-ți lași în urmă părinții, bunicii, prietenii, căci durerea dezrădăcinării e cu mult mai mare decât atracția oricărui vis. De-acasă

pleci când nu mai există, de fapt, *acasă*, când dezrădăcinarea lăuntrică a avut loc deja, când legăturile s-au frânt în inimă – acolo unde a avut loc mai întâi dezastrul.

„AMERICAN DREAM”

Și, din fața atâtor temeri, batem pasul înapoi și ne retragem spre alte zări, acolo unde nădăjduim să nu existe nici un balaur. Dar suntem naivi, neștiind că ei iau chipuri felurite, în funcție de fiecare spațiu și mediu. Astfel, rățăm din Italia în Marea Britanie și, de acolo, în Lumea Nouă, sau poate chiar către țara Soarelui Răsare, către un țărm al fericirii și libertății desăvârșite, în „țara unde curge lapte și miere”^{Deuteronom 11:9}. Dar suntem naivi, crezând că civilizația și confortul vor putea vreodată să substituie dragostea și să ne creeze alte rădăcini, să ne ofere un alt Pământ al Făgăduinței – atât de aproape, dar niciodată tangibil, asemenea luminii verzui care îl anima pe Marele Gatsby al lui Fitzgerald – o ipostază

beletristică a visului american împlinit: „Gatsby crezuse până la capăt în luminița aceea verzuie, într-un viitor fremătător, care se îndepărtează însă cu fiecă an în fața noastră. Ne-a scăpat o dată, dar ce importanță are... mâine o să fugim mai repede, ne vom întinde brațele mai de parte... Și tot așa, până într-o dimineață... Și tot așa, trecem de la o zi la alta, bărci împinse de curent, împinse fără încetare...”.

O *Fata Morgana* care ne joacă neconținut feste – sau, mai degrabă, o nostalgie a paradisului orientată greșit, în căutarea căruia am pornit cu o hartă falsă, pusă la dispoziție de fabrica de vise de la Hollywood. Pământului Făgăduinței i s-a substituit „visul american”, pentru care mulți și-au părăsit casele, familiile, locurile natale, țara, sau, dimpotrivă, și-au propus să-și adapteze realitatea autohtonă la visul de silicon, victime ale unui miraj ce ne poartă într-un deșert fără sfârșit, în care nu există nici un Moise care să ne călăuzească, nu suntem hrăniți cu mană și nici stâncile nu izvorăsc apă. Un deșert dincolo de care nu există nici un Pământ al Făgăduinței. Ci doar un alt deșert.

Un deșert care poate fi numit foarte bine „Berlin” sau „Paris” sau „New-York” – sau orice alt megalopolis al mapamondului, acolo unde viața este deconectată de la ciclurile firești și integrată în ritmuri construite de tehnologie, ritmuri artificiale, născute de utopia autonomiei absolute a omului. Într-un astfel de deșert știm să folosim mașinile, dar nu mai știm să folosim lumea creată. O fotografiem, o filmăm, o prezentăm în expoziții, dar nu mai trăim în ea. Nu mai știm că pâinea și vinul sunt produsul vieții și al sudorii unui an întreg, cu patru anotimpuri, cu înșămânțare, creștere, rodire, cu grijă legată de secete și ploi; cu osteneala dospirii, frământării și coacerii. Pâinea noastră este antiseptic ambalată în celofan, expusă în vitrine de sticlă, lângă conserve și cuburi de supă. La adăpostul tehnologiei, am ajuns să ne protejăm de viața însăși ca de o moală. Sau, mai degrabă, să ne exilăm în afara ei.

UNDE SUNTEM ACASĂ?

Și, când ajungem într-un sfârșit să vedem deșertul din „visul american”, căutăm cu înfrigurare să găsim calea de întoarcere *acasă*, după ce ne-am perindat, ca un alt Gulliver, prin lumi prea mari sau prea mici pentru măsurile noastre. Care este însă *casa* noastră? Unde suntem cu adevărat *acasă*?

Acasă e acel tărâm unde alergi prin lanurile coapte de grâu, e casa unde bunica frământă pâinea cu mâinile ei mari și ți-o așază coaptă pe ștergarul țesut de ea. *Acasă* e locul unde ești iubit necondiționat, unde poți fi tu însuși fără nici o disimulare, unde împărtășești aceeași identitate cu ai tăi. *Acasă* e casa pe care ai zidit-o cu mâinile tale pentru cei iubiți ai tăi, casa în care ți s-au născut și ți-au crescut copiii. Grădina în care singur ți-ai sădit copacii și le culegi roadele. *Acasă* e curtea mănăstirii unde te întâmpină Bătrânul duhovnic și te binecuvântează, spunându-ți: „Fata moșului!”.

Dar toate aceste *acasă* ne pot fi devastate și răpite de istorii ostile. Cu siguranță însă trebuie să existe acel *acasă* pe care nu ți-l poate răpi nimeni, acel *acasă* ce stă doar în puterea ta să-l zidești și să-l păzești – sălașul sufletului, în care, după ce vom deschide ușa și vom arunca ruinele egoismului, se va putea întoarce Dumnezeu din exilul în care noi înșine L-am alungat. „Și Tatăl meu îl va iubi, și vom veni la el și vom face sălaș la el” Ioan 14:23. Și, când El va fi cu noi *acasă*, în acest sălaș al inimii, vom avea puterea să ne întoarcem din propriul exil interior sau exterior, înfruntând toți balaurii deprimării, dezorganizării, nepăsării, sărăciei, fricii de a ne rata cariera rămânând *acasă*... Și negreșit îi vom birui. ■

Tatiana Petrache

¹https://adevarul.ro/news/societate/de-pleaca-romanii-tara-2018--1_5a7216f7d1f52022f750b973a/index.html

²<https://paginiromanesti.ca/2018/04/29/emigrare-mirare/>